СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 290. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 12 грудня, 1934.

VOL. XLII. No. 290. Jersey City, N. J., Wednesday, December 12, 1934. THREE CENTS.

ПОМЕР МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ – У МОСКВІ, НА ВИГНАННІ

РУЗВЕЛТ ВЗИВАЄ КРАЙ ДО ЗАГАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ ПРОТИ ЗЛОЧИНУ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відкрив тут конференцію для боротьби проти злочинів, скликану генеральним прокуратором.

У своїй промові президент закликав Американців ужити всіх сил для боротьби проти злочинів у всякій формі. Він підчеркував суспільну небезпеку злочинства, а передовсім бандитизму, пачкування наркотиків та лінчів, котрих поборення він уважає такосамо важним, як поборювання безробіття.

Конференція зібралася в Конституційній Галі і треватиме 4 дні.

ЗІ СЛІДСТВА НАД ФАБРИКАЦІЄЮ АМУНІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Перед сенаторами, що розслідують фабрикацію амуніції, ставали свідки та своїми зізнаннями й документами доказували, що американський уряд у минувшині нераз дивився крізь пальці, як фабриканти амуніції возили амуніцію в ріжні воюючі краї проти явної політики уряду.

Доказувано теж, що в кождім такім випадку чужі уряди давали в якійсь формі хабарі.

БОРОТЬБА ПРОТИ ПАЧКАРСТВА НАРКОТИКІВ ІДЕ ДАЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Агенти федерального уряду далі арештують по ріжних містах Америки пачкарів наркотиків. Досі арештовано 793 особи.

Федеральний уряд каже, що багато арештованих за участь у цім пачкарстві належать до ріжних банд, що мачають свої пальці й в інші злочинства.

Каже він теж, що пачкарі наркотиків часто обманюють навіть свої жертви, даючи їм замісць добрих наркотиків підроблені, покладаючися на те, що покупці не мають ніякої правної охорони проти обману.

ПРОБУВАЛИ СИРОВИЦЮ ПРОТИ СУХІТ.

ДЕНВЕР (Колорадо). — На двох вязнях місцевої стейтової тюрми пробовано недавно винайдену протисухітничу сировицю, котру вже перед тим випробувано з добрим успіхом на звірятах. Говернор стейту, котрий обіцяв вязням, що згодяться на цю пробу, звільнення від кари, каже, що проба вдалася. Лікарі кажуть, що сировиця не дає сухотам розвинутися в людськім організмі.

СТРАЙК УЧИТЕЛІВ.

СКРЕНТОН (Па.). — Через те, що шкільна рада в „боро" Джесоп не заплатила вчителям залягаючої заплати, всі учителі й учительки в „боро" вийшли на страйк. Коло 2,500 дітей лишилися без науки.

Учителі головно обурені через те, що рада обіцяла вирівнати залеглости за 8 місяців.

ЗВОРОТ ДО НАЦІЗМУ СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ НІМЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Теодор Гофман, предсідник Союза Стойбена, старої організації американських Німців, вернувся зі своєї 5-тижневої подорожі по Німеччині та зложив свій звіт перед зборами організації. Він говорив з одушевленням про досягнення гітлерівського уряду, а збори, на котрих було коло 500 Німців, приняли його висновки з радістю.

Ці нові настрої серед членства Союза Стойбена стоять у виразнім противенстві до недавнього становища цієї організації, за котре й виходили суперечки між ним та організацією „Приятелі Нової Німеччини", що виразно станула на протигітлерівськім становищі.

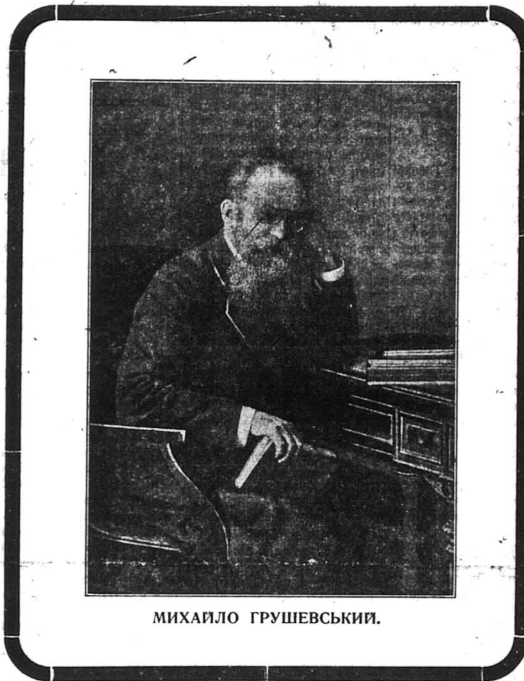
РОБІТНИЧА РАДА ВМІШУЄТЬСЯ В СПРАВУ КРАМНИЦЬ БОТЛЕРА.

НЮ ЙОРК. — Окружна Робітнича Рада запропонувала раді директорів крамниць Джеймса Ботлера розслідити жалоби робітників 800 місцевих крамниць цього підприємства, що грозять страйком. Дирекція ще не приняла оферти Ради.

ВИКИДАЮТЬ МАЛЯРЯ З АКАДЕМІЇ.

НЮ ЙОРК. — Відома як найстарша американська артистична інституція „Нешенел Академі оф Дізайн" оголосила публично своє сензаційне рішення викинути з членів одного з відомих американських малярів, Стівена Бренсгрова, за те, що він післав на уладжену цією Академією публичну виставу образів образ, що є копією образу іншого маляра.

Кажуть, що Бренсгров скопіював свій образ з образу маляря Павера, який то образ висить тепер в одній публичній галерії в Австралії. Бренсгров на слідство проти нього не ставав, а його приятелі кажуть, що він тепер живе в Австралії.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ.

ДОНОСЯТЬ, ЩО В МОСКВІ ПОМЕР У 68-мім РОЦІ ЖИТТЯ МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ, ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК І ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ.

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ В КИЄВІ.

БЕЗРОБІТНИЙ ВІДРІЗАВ СОБІ ГОЛОВУ.

До дирекції електрівні в Лодзі зголосився Владислав Герц, зредукований недавно її службовець і просив, щоби його знову принято о праці. Стрінувшися з відмовою, добув бритву і підрізав собі так сильно горло, що голова ледви держалася кадовба. По дорозі до шпиталю він помер.

ПЕРСТЕНЬ САРИ БЕРНАР.

Цими днями продавали в Парижі на ліцитації перстень, з яким не розставалась велика артистка все життя. Заплатили за нього 4,900 фр., хоч євелірі оцінили його на 300 фр. Цей перстень подарувала артистці давно в Москві ворожка-Циганка в той день, коли С. Бернар мала виступити перед добірною двірською публикою з царем включно. Вистава була для артистки триюмфом і вона носила цей перстень як амулет усе життя, бо була забобонна.

ПОЛЬСЬКІ РОЗБІЙНИКИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Трибунал розбирає справу розбійницької банди Мельніка-Дзіндри, що перекрадалися через кордон з Польщі. Датепер доказано їм на протязі 8 літ близько 800 грабіжництв. Розправа треватиме тиждень.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В БЕРЕЖАНСЬКОМУ ПОВІТІ.

В кольонії Далекий Кут, бережанського повіту, посвятили 14. жовтня, на Покрови, нову православну церкву. Село Далекий Кут заселене українськими кольоністами з Кременеччини, що закупило там землю в рр. 1925—1927. Вони дали кілька морґів землі для священика та церкви. Церкву посвятив благочинний для Галичини архимандрит Фільотей зі Львова в асисті прав. пароха з Галича Новицького та місцевого єромонаха Йосафата. Проповідь виголосив о. Новицький й архимандрит Фільотей. На святі посвячення тої церкви були також люди з сусідніх сіл, очевидно з цікавости.

НОВИЙ РІД МИЛА В НІМЕЧЧИНІ.

Одна з найбільших фабрик мила в Німеччині випустила на ринок новий рід мила. На етикеті мила є напис, що продукція того мила є згідна з законними постановами. Досі напис на етикеті ґарантував нешкідливість мила для здоровля. Як відомо, нові приписи для фабрик мила редукують скількість товщів, що їх вживається до фабрикації мила, з 85 до 50 проц.

МАСОВА СМЕРТЬ УЧЕНИЦЬ.

У британійській кольонії Танґаніка в Африці в місті Дер-ес-Салям вмерла вчителька і 36 учениць, які зїли страву, приладжену на олію з рекіна. Управителька та решта учениць тяжко занедужали. Влада заборонила продавати олій, а до коли вислала лікарів іполіцію.

НАСЕЛЕННЯ ХАРКОВА.

В останніх роках населення Харкова значно зросло. В 1926 р. було в Харкові 380,000 населення, тепер є 836,000.

ЗЛОВИЛИ КОНОКРАДА-ВБИВНИКА.

На дорозі між Микулинцями та Чорториєю вбито Михайла Штика з Теребовлі, що їхав возом до Тернополя. Вбивник відїхав возом убитого до Тернополя. Щойно тепер тернопільська поліція зловила вбивника. Це Онуфрій Зданевич, що жиє в Золочеві. При ньому знайшли пистолю. Зданевич був ватажком конокрадів. Зданевичева ватага була вкрала коні в Штика, а коли він пустився в погоню за злодіями, вони вбили Штика. Зданевич убив Штика саме рік після того, як вийшов із тюрми, де відсиджував 9-літню кару за грабіж.

ДОВІДАЛИСЯ ПРО СМЕРТЬ ГРУШЕВСЬКОГО З ПОЛЬСЬКОГО ЖЕРЕЛА

ЛЬВІВ. — Дійшла до Українців під Польщею сумна вістка про смерть Михайла Грушевського. Докотилася та вістка з Москви через Польську Аґенцію Телеграфічну.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА ПРО ГРУШЕВСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Зприводу смерти М. Грушевського пише „Новий Час" між іншим таке: „Відійшов зпоміж нас на віки Великий Всеукраїнець, духовий Батько покоління Українського Зриву, найбільший історик України, геніяльний орґанізатор духового життя нації, що впродовж десятиліть був водночас живим символом єднання українських земель у спільних змаганнях до найвищої мети нації". А далі: „Орґанізаційний ґеній проф. Грушевського ще раз заблис після його повороту на Україну з еміґрації, коли він обняв провід в історичній секції Всеукраїнської Академії Наук. Цю величанську творчу працю припинили займанці України. Після процесу Єфремова і тов. прийшла черга на проф. Грушевського. Його запроторено до Москви, де Він провів останні роки, мешкаючи у вогких сутеринах, не маючи змоги продовжувати свою наукову працю, борикаючися з матеріяльними злиднями".

А „Діло" зачинає сумну оповістку про смерть Грушевського ось як: „Закінчив своє життя в Москві один з найвизначніших синів нашого народу з кінцем 19 й початком 20 століття, професор і член Української Академії Наук, голова Української Центральної Ради, найбільший сучасний історик українського народу, орґанізатор української науки в Галичині й Наддніпрянщині, батько нової української історіографії, що підховав цілий ряд учених історикіз, відомий політичний і громадський український діяч і т. д. і т. д. Мимохіть вирветься в кождого тяжке зітхання: адже серед інших умовин Він міг був прожити ще довгі роки й дати нації ще багато-багато. Не дали... Навіть „Історії України" не дали довести поза смерть Богдана Хмельницького". Далі йде життєпис Покійного, а по нім таке: „Від 1930 р. над головою Грушевського починає шаліти страшна буря, що викидає Його поза кордони рідного краю. Його вивезли до Москви, де теж ні хвилинки не має спокою. До нас віддавна доходили глухі чутки, що проф. Грушевський голодує, що з голоду осліп, і що єдина Його опора, це донька Катерина, що доглядає Його, читає Йому, пише з диктованого. Одне було відоме, що по українськи не появилася від Його заслання ні одна праця, зате ленінградська академія наук преспокійно друкувала російською мовою всяку „контрреволюцію" Грушевського. Та стражданню прийшов нарешті кінець. Михайла Грушевського не стало. Його замучили за старі гріхи, за прогріхи проти Росії й большевизму. І яким цинізмом відгонить від офіціяльної вістки з Москви, що Михайла Грушевського, одного з „провідників націоналістичного руху українського", „визнаючи його незвичайні наукові заслуги", кволий і нещасний „уряд Української СРР постановив перевезти Його тіло до Києва й поховати на кошт держави". На такий глум здатні тільки ті, що нічого ніколи не жахаються, навіть виголоджувати міліони! Вбили й ховають — для милих очей світа, заступленого в Женеві, — на державний кошт. Честь і слава памяті великого Сина Землі Української! Нехай легка буде Йому Рідна Земля, для якої поклав Він такі великі заслуги! Вічну память запевнила Йому Його невміруща творчість усього життя".

НОВИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

МОСКВА (Росія). — Американським кореспондентам не вдається дістати і переслати відомости про нові арешти і розстріли. Доносять тільки те, що вже розпочато на Україні арешти. Покищо арештовано 37 осіб, які будуть поставлені перед воєнний суд без оборони, в такий, самий спосіб, як суджено й розстріляно в Ленінґраді й Москві тих 67 осіб, що їх арештовано зараз по вбивстві Кірова. Покищо бушує ОДПУ (Чрезвичайка) найбільше на Україні, як теж на Сибірі. На Україні арештують і певно розстрілюють „контрреволюціонерів" і „білогвардійців", а на Сибірі головно „залізничих саботажників". Судьби арештованих покищо не знати, але нема ніякого сумніву, що їх жде тасама доля, що й попередно арештованих і розстріляних.

НАСТУП ЛІҐИ НА ТЕРОРИСТІВ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Лізі Націй вдалося злагодити конфлікт між Югославією й Угорщиною, що виринув через убивство короля Александра. У звязку з тим установлено комітет з 10 осіб, який має занятися законодавством, звернених проти терористів. Хочуть змусити всі держави до видавання терористів і ставлення їх під суд.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІСТОРИЧНА ПОСТАТЬ.

Михайло Грушевський — це жива історія України останньої доби. Це правдива всеукраїнська постать, яка ще до війни мандрувала з Великої України до Галичини і назад, щоб духово й національно зблизити ті рідні землі й плекати на них одного українського духа, одну українську ідею. Бо про Грушевського, як ученого, історика, автора монументальної української історії, нема ніякої потреби говорити. Про це знає і найменша українська дитина, що читає про давні часи на Україні. А науково-критична оцінка цієї діяльности належить деінде. Сьогодні стоїть перед нами постать покійного Грушевського в іншим виді. Сьогодні ми бачимо його як народнього мученика, як жертву московського панування на Україні. Це помер у Москві, на вигнанні, новітній Полуботок, коли глядіти на Грушевського як на політичного діяча.

Як тільки вибухла революція в Росії, в 1917 р., і як тільки заясніла надія на кращу долю для України, очі всіх Українців звернулися до особи Михайла Грушевського. Ось образ з першої демонстрації в Києві, як його описує „Кієвська Мисль" з 3 квітня 1917 р.:

„Грушевський перед многотисячною юрбою. Старий, з великою, срібною бородою, український патріярх з відкритою сідою головою. Його переслідувала стара влада, за ним уладжувано облави в Києві, стежили за кождим його словом, гнали та шпіцлювали за кождим його кроком. І от сталося: нема попередньої влади. Є вільна Україна. Є старий професор, ідеольоґ вільної України, що багато пережив і натерпівся. Хай живе проф. Грушевський! Хай живе батько Грушевський! — чується з усіх сторін. На хвильку стихає. Михайло Грушевський пробує говорити, але від схвилювання не може. Дякує і кінчить: Хай живе демократична федеративна република!"

І відбувається один зїзд за другим, і видають універсали до народу України, один, другий і третій, а в кождім з них Україна в братній злуці з Росією. На Всеукраїнськім Національнім Зїзді в квітні 1917 р. питає начальник міліції, Лепарський, хто це проголошує „Україна для Українців", а Грушевський відповідає, що така течія існує, але вона дуже слаба і стрічає виразну опозицію більшости свідомих Українців. Та це все нічого не помагає. Петроґрадський уряд „народніх комісарів" далі наступає на Україну й Українська Центральна Рада, з М. Грушевським як головою, видає Четвертий Універсал і проголошує Україну вже ні від кого незалежною, вільною державою.

Та держава не вдержалася. „Сфедерувала" її з собою червона Москва. І Грушевський вертається з іміґрації до цеї „сфедерованої" України, щоб там працювати науково. І того йому не дають і запроторюють до Москви, де він гине, як ще одна велика жертва федеративної траґедії.

СМЕРТЬ КАРДИНАЛА ҐАСПАРІЯ

Дня 18 листопада помер кардинал Ґаспарі, в 82 році життя. З його смертю кількість вакантних кардинальських місць збільшилася до 17. Це значить, ща за останній час померли 17 кардиналів, яких папа ще не вспів заступити новими. Але якщо ми пройшли мовчанкою смерть над попередніми шіснацятьма кардиналами, то не можемо пройти мовчки над домовиною кардинала Ґаспарія, бо його імя вяжеться до певної міри зі справою українського відродження. Досить лише пригадати, що він був державним секретарем, себто першим міністром Ватикану, від 1914 року аж до року 1930. Був отже в осередку всіх европейських справ саме в той час, коли українська справа вийшла з темряви забуття знову на світло інтернаціональної політики та зробилася немалоfísважним чинником подій у цілій східній, а почасти й середній Европі.

Як селянський син, Ґаспарі ніколи не забував про своє походження. Пильними студіями та плеканням духа намагався він піднестись на таку висоту, з якої міг спокійно споглядати на великих світа цього, як собі рівних. І дійсно, як перший міністер Ватикану, він мав над собою лише папу. А після підписання Лятеранського пакту, в 1929 році, коли утворено так звану Ватиканську Державу, і папа визнав нарешті права Італії на Рим, як на свою природню й історичну столицю, італійський король нагородив Ґаспарія ордером св. Анунціяти, що робить його „братом у перших короля". Всі ті, що отримують цей ордер (їх дуже небагато), вважаються ніби свояками короля, і він у своїх листах до них інакше їх не називає як „мій брат у перших". Кардинал Ґаспарі буде похований у його рідному селі в Тоскані, де він — іще за життя — збудував собі гробницю з датою народження і з вільним місцем для дати смерти, та з написом, що походить зі Святого Письма: „Господь витяг мене з багна, щоб дати мені місце поміж великими землі". Підчас літніх вакацій кардинал що дня ходив на цю свою могилу і довго на ній молився та думав...

По створенню Італійської Академії Наук він єдиний серед духовних, — був обраний в академики Італії. Головною його працею життя — поза політикою, яку він мусів провадити як перший міністер, — була кодифікація церковного права, при чому в останніх роках він особливу увагу присвячував кодифікації права Східньої Церкви, цікавлячись у великій мірі нашим українським обрядом, що його визнавав за прегарний.

З українськими справами запізнавшися ближче в 1919 році, коли отаман Петлюра призначив гр. Михайла Тишкевича, що перебував тоді в Швайцарії, українським представником при Ватикані.

Це було дійсно одно з небогатьох цілком вдатних призначень, а, як відомо, умовини української дійсности не сприяли витворенню дипльоматів серед української суспільности. Ґраф Тишкевич, потомок давньої славної аристократичної родини, щирий український патріот і глибоко релігійна людина, був просто знахідкою для української справи при Ватикані. І дійсно, він настільки зумів зацікавити кардинала Ґаспарія і самого папу Бенедикта XV українською справою, що вони і пізніше, коли ґр. Тишкевич був призначений головою Української Делеґації на Мирову Конференцію в Парижі, не відмовлялися допомогти йому своїми звязками.

Сам Тишкевич так писав про це в свойому звідомленню про свою діяльність з 12 листопада 1919 року:

„В Римі я прохав папу підтримати нашу справу, і папа зараз же зателеґрафував у Париж до свого посла, монсіньора Черетти, який після свого повороту до Риму сказав, що він говорив з Радою Пятьох і довідався, що справа наша (там, Е. О.) стоїть дуже погано через те, що наші вороги представили її як німецько-большевицьку авантуру купки недоспілих політиків, тому що маса населення є темна і національно несвідома... Папа запевняв мене, що він цілком на боці самостійної України і сказав, що Рада Пятьох останнього слова про Україну не сказала. Результатом моєї праці в Римі було і те, що кардинал Ґаспарі — державний секретар — надіслав отаманови Петлюрі листа, який є фактично визнанням нашої самостійности: — „Подаючи подяку Вашому Превосходительству за ввічливе послання, спішу запевнити, що св. Престол, шануючи як належить благородний характер українського народу, буде слати гарячі молитви про його добробут і, твердо вірючи в права самоозначення, визнане за іншими народами, які належали до бувшої Російської Імперії, вірить, що й Україна скористується цим правом..."

В 1920 році, йдучи назустріч бажанням української дипльоматичної місії при св. Престолі, якою тоді керував о. Бон, папа визначив для України спеціяльного апостольського візитатора, о. Дженокія, людину глибокої культури, що зрештою до України так і не доїхав.

В тих часах, як бачимо, Україна видавалася в Ватикані великою реальністю, і саме імя „Україна" і „український" мало всі права громадянства. Пізніше обставини змінилися. На зміну апостольському візитаторови „для України" прийшла Понтифікальна Комісія „для Росії", а саме імя „український", під впливом головним чином наших польських „приятелів", зникло цілковито з офіційних ватиканських видань. Навіть приймаючи наших паломників, новий папа Пій XI уважав за найкраще уникати „небезпечної" назви, і в своїй промові до них говорив лише про „ваш" та „наш" нарід, так якби той нарід був якимсь анонімом.

Помер старий кардинал Ґаспарі, і хто знає, скільки для нас цікавого він поніс з собою в могилу. Адже був час, коли через його руки проходили всі справи, що дотикали України, яка була в один час для Ватикану незвичайно актуальною.

Евген Онацький,
Рим.

С. Наріжний.

ЄВГЕН ЧИКАЛЕНКО

(В пяту річницю смерти).

Дня 20. червня минуло пять років, як на чужині навіки спочив великий український громадський діяч — Євген Чикаленко. Про його життя й діяльність появилися недавно книжка Д. Дорошенка, що розповів у ній не тільки про Чикаленкове життя та його громадську працю, а й змалював цілу добу, коли жив і працював Чикаленко.

Життя Чикаленка дає надзвичайно повчальні взірці. Культурник, меценат, політик, господар, письменник і передусім людина зі здоровою головою й ясною думкою — такий був Євген Чикаленко. При всій своїй ріжнобіжности була це людина одної мети й одної ідеї — ідеї українського національного відродження. На все в житті він дивився й усе оцінював із цього погляду. Як людина великого ума й досвіду, Чикаленко добре розумів, що скріплення українського становища, деб то не було, має не лише місцеве, а загально-українське значіння. Самому йому був чужий місцевий патріотизм, привязання до якоїсь одної частини України. Навпаки, він на цілій Україні почував себе на рідній землі, для нього однаково близькі й рідні були і Слобожанин і Гуцул, лубенський козак і херсонський степовик, чи Буковинець. Цим пояснюється глибоке Чикаленкове зрозуміння і для життя в Галичині, яким він здавна цікавився й яке підтримував.

Чикаленко був одним із тих Наддніпрянців, що ще в 80. рр. XIX. ст. передплачували львівську „Зорю" та інші галицькі часописи й уважно стежили за розвитком українського життя в Галичині. Досить рано виявив він своє меценатство для Галичини. Щоб заохотити відомого письменника Данила Мордовця писати більше по українському, Чикаленко сплатив тисячу рублів за Мордовцеву повість „Дві долі", яку друкував (1899.) „Літературно-Науковий Вістник" у Львові. Та Мордовець зрікся цієї тисячі, й Чикаленкові гроші пішли на заснування у Львові при Науковому Товаристві ім. Шевченка окремого фонду ім. Д. Мордовця для допомоги українським письменникам.

Коли проф. М. Грушевський видав заклик про збір жертв на будівлю „Академічного Дому" у Львові, Чикаленко дав на цю справу дуже велику, як на ті часи, суму — 25,000 карбованців. Щоб навязати більше ниток між Наддніпрянщиною й Галичиною, Чикаленко заохочував Наддніпрянців, щоб училися у Львові. Жертвуючи на „Академічний Дім", він умовлявся, щоб у цьому „Домі" забезпечено помешкання для студентів із Наддніпрянщини.

На 1903. рік припадає широке особисте знайомство Чикаленка і з Галичанами, і з самою Галичиною. Почалося це в Полтаві, на святі відслолення памятника І. Котляревському 12 вересня 1903. р., на яке прибуло досить багато людей із Галичини й Буковини. В тому таки році Чикаленко й сам побував у Галичині й на Буковині. Його подорож у західні землі була звязана з 35-літтям музичної діяльности Миколи Лисенка, яке святкували спершу Українці в Галичині та на Буковині, а потім на Наддніпрянщині. Підчас цієї подорожі він на власні очі побачив галицьке життя й познайомився з тамошніми діячами і провідниками. Зі Львова Чикаленко з Лисенком поїхали на Буковину, де в Чернівцях їх таксамо бучно витали в „Народньому Домі". Особисті зносини Чикаленка з захіними Українцями, навязані в тому часі, не припинялися й пізніше. Він дуже тішився з культурно-національного розвитку Галичини й уважав її за Піємонт для Наддніпрянщини. В 1904. р. з почину проф. М. Грушевського у Львові зорґанізовано літні університетські курси. На ці курси приїхало й кілька десятків української молоді з Наддніпрянщини. Чикаленко вислав на них своїх старших дітей і покрив усі витрати, звязані з улаштованням цих курсів. Він нераз потім і особисто навідувався до Львова — бував на зборах „Наукового Товариства ім. Шевченка", заїздив по дорозі до Німеччини або Швайцарії, куди їздив на лікування, тощо. Звязки між Наддніпрянщиною й західніми українськими землями в 1903-1904 рр. скріплялися ще й завдяки участи галицьких та буковинських Українців у ріжних наддніпрянських ювилейних святах (М. Лисенка, Ів. Нечуя-Левицького), та й узагалі галицькі гості частіше почали навідуватися до Києва, де Чикаленкова хата була одним із головних осередків українського життя.

У громадській діяльности Євгеа Чикаленка чи не найбільше значіння мала щоденна ґазета „Рада", яку він видавав. З цим видаванням Чикаленко мав багато клопоту й видатків; хоч яке національне значіння мала „Рада", хоч як була поширена, — вона давала великий недобір (пересічно 20,000 карбованців), який покривав головно сам Чикаленко, при допомозі декого з українських меценатів (як В. Симиренко). „Рада" поширювалася не тільки на Наддніпрянщині, а й у Галичині свідоміші Галичани, розуміючи всеукраїнське значіння „Ради", старалися підтримувати її видання; серед політичних співробітників „Ради" були й галицькі журналісти. Посол Євген Олесницький, побувавши у травні 1911. р. в Києві, подбав про те, що „Народній Комітет" у Львові видав відозву у справі підтриму „Ради" в формі передплати — і це дало видавництву коло сотні нових передплатників з Галичини, і зносини між Галичиною й Наддніпрянщиною в пятиліття перед війною значно оживилися.

В часі війни Чикаленко мусів переховуватися від переслідування царських жандармів, які ставили йому багато ріжних обвинувачень. Страшний погром, заподіяний Москалями в Галичині, вразив Чикаленка до глибини душі. Він і в часі війни підтримував зносини з Галичанами. Новий 1916. рік він зустрічав у Петербурзі в товаристві галицьких „закладників".

Революція привела Чикаленка на еміґрацію. Свої еміґраційні митарства він почав саме з Галичини. 30. січня 1919. р. спинився по дорозі до Туреччини у Станиславові, де тоді пробував уряд ЗУНР, залишився тут і живо цікавився галицькими справами, ходив на засідання Української Національної Ради, знайомився з практикою в земельній справі й т. п. Через кілька тижнів виїхав у стрийські гори до села Славська, скільського повіту, де оселився в домі місцевого священика. Тут він відновив писання свого щоденника, але довго не міг висидіти в глушині, знову повернувся до Станиславова, куди тимчасом позїжджалося багато втікачів із Наддніпрянщини. Галицькі земляки дуже уважно ставилися до Чикаленка і старалися полекшити його становище. Йому обіцяли державну допомогу, але Чикаленко не звертався по неї: „В сто крат" — писав він у свойому щоденнику — „лекше давати гроші, а не брати їх від когось". Зате він скористав з правної допомоги західньо-українського уряду: державний секретаріят видав Чикаленкови документ, що він визначний український громадянин і що всі власти ЗУНР мають давати йому допомогу. Підчас свого побуту в Галичині Чикаленко скрізь і всюди старався якнайближче познайомитися з місцевим життям і відносинами.

В середині березня 1919. р. він поїхав на Гуцульщину, до села Жабє. косівського повіту, пробув там до кінця серпня, коли Гуцульщину заняли польські війська. 27. серпня 1919 р. Чикаленка разом із чотирма місцевими українськими інтеліґентами вивезли під військовою вартою до Коломиї, а звідти — придержавши два дні у вязниці — попровадили до Мостиськ, де й заінтернували. Але вже з кінцем жовтня 1919. р. Чикаленко дістав дозвіл переїхати до до Перемишля, де й пробув кілька місяців. З початком 1920. р. виїхав до Варшави, а звідтіль за кордон — спершу до Чехословаччини, звідтіль до Австрії, потім знову назад до Чехословаччини, де в злиднях та серед бідування закінчив своє життя... — („Життя і Знання").

О. Олесь.

Я БАЧУ ВАС.

Я бачу вас, святі могили,
Без написів, імен, хрестів,
Лише квітки в степах вас вкрили
Під тихий, тихий плач дощів.

Хто в них? Чиї тіла гарячі?
Хто назве лицарів, борців?
Хто втрати нації оплаче,
Коли поховано співців?

Благословенні будьте нині,
І присно, і во вік віків!
Світіть, як зорі, Україні!

Хто власного ума не має,
То з книг не вийде ум йому,
Хто є сліпий на обі оці,
То що по зеркалі йому?
І. Франко.

В. Будзиновський.

З МОНАСТИРЯ.

— 14)

— Я хочу бути при роботі. Хочу, щоби інші лиш помічниками були мені.

— Отож вже був би один. Я буду другий. До нас двох ще будуть потрібні два хлопи і дві баби. Одну бабу я дістану за тисячу злотих.

— Дам! — заявив шляхтич. — Скільки ви порахуєте собі?

— Про се побалакаємо пізніше. Бабі треба буде дати згори... Одну дівку і двох хлопів можете мати даром.

— Нині даром ніхто нічого не зробить. І не хочу даром.

— То піддані вашого будучого тестя. Одним є гайдук, що випустив з двора панну і тепер десь укривається. Я його винайду. Як пан Барицький простить йому, то він поможе вивести його доньку з монастиря. Направить свій гріх.

Ше й на руку дістане щось за те і тесть позволить йому оженитися з дівчиною, яку сам вибере собі.

Той гайдук, Мартин Забарич, має брата, парубка Івана, і сестру, дівчину Параню. Піду до них і напуджу їх, що за гріх брата Мартина пан хоче скарати цілу його родину. Як хочуть спасти себе і брата, то нехай поможуть направити се, що брат накоїв. Нехай поможуть панну привезти назад до її батька... Чи пан Барицький позволить ужити своїх підданих при сій роботі?

— Ручу, що позволить.

— Ви ще не питали його. Увірю аж тоді, коли він, вже знаючи, що ми затіваємо, справді позволить і сам прикаже Забаричам, щоби на пару днів пішли до мене на службу.

— Завтра вранці привезу вам відповідь Барицького, — сказав Муганівський, затираючи руки.

— В монастирі мушу підкупити дві відьми, — брехав Нарайчик, — обом треба буде дати по тисячу злотих.

— Принесу вам завтра.

— Незабудьте й про ту бабу, про котру я вже згадував.

— Тямлю. Також тисяча золотих... Як ви гадаєте зробите се?

— Обміркую аж тоді, коли вже буду знати, яких маю помічників, і коли вже буду мати в руках гроші для них... Щоби не забути, вже тепер скажу. Для сестри гайдука мусите дати гарний одяг шляхтяночки.

— Нащо? Їй такого одягу не вільно носити.

— Вона піде до монастиря, будьтоби панна шляхтяночка. Добре було би, як би на ній вилискувалися цінні панські чічки з золота, перел, самоцвітів. Се лиш тільки на хвилину. Як панна Гальшка вже вийде з монастиря, то Параня все те скине з себе і віддасть вам.

— Гадаю, що такий одяг шляхтяночки і що ще треба до нього, дістану від Барицьких. Гальшка має того великий запас... До якої хвилі хочете, щоби ми вам помагали?

— Як то до якої? Хочу дівчину видобути з монастиря і взяти її собі.

— Значить, коли панну вже виведемо, чи винесемо на вулицю, то ви при монастирській фіртці возьмете її собі, і ми, кажучи „бувайте здорові!", відійдемо від вас?

— Так, ні! — відповів шляхтич і не знав, що далі сказати.

— Ну, а як? Приставити до двора в Данильчині?

— І се ні!

— То щож, ви хочете? Щоби заалярмовані монастирем устянські гайдуки пустилися за нами і всіх нас піймали?

Шляхтич добру хвилю думав і каже:

— Захопивши Гальшку, я хотів би просто з монастиря пуститися з нею в дорогу до мене. Моя хата в Полтавщині. По дорозі хотів би я вступити до Кутиск, де піп звінчав би нас.

— Коло Нижнева?

— Так. Отож я хотів би, щоби ви мене разом з нею просто звідси повезли до Кутиск.

— Аби гроші, то, вийшовши звідси, до трох годин, або ще скорше, будете звінчані.

— Скількиж се коштувало би?

— Треба заплатити за байдак. Треба наймити гребців. Гребці, що важать своїм життям, бо за таке можуть бути скарані на горло, багато заправлять. Я гадаю, що і гребцям треба буде дати не менше, як тисячу злотих.

— Принесу. Тепер скажіть, що ви хочете заробити?

— Я такою роботою не хотів би заробити ні зломаного шелюга. І не возьму від вас нічого, як викрадення панни піде так гладко, що ніхто не довідається про мою участь.

— Забагато осіб мусите взяти до роботи, щоби між ними не знайшовся хтось, що вищебече.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

У КРАЮ МОНАРХІЇ.

З приводу весілля англійського королевича ввесь просто англійський нарід забув на політичні ріжниці. Весілля перемінило ввесь англійський нарід в одну родину. Всі мали про те особисті почування, але ці почування на диво в усіх були однакові. Династична „оказія" стала немовби національною.

Так заховується нарід, у котрім є справжній монархізм.

У той час, як це діялося в Англії, на західній Україні йде дискусія за монархізм на Україні. Пропагує монархізм найбільше політично скомпромітований журналіст та найбільше скомпромітована група в краю, а проти монархізму виступають без порозуміння, але згідно, всі правильні політичні партії та провідники.

Чи поплачується його поборювати Англії, і чи поплачується його насаджувати на Україні?

ЗАВЕЛИКІ ОЧКА В СІТЦІ: РИБА ВТІКАЄ.

Цікаве питання ставить перед американським громадянством ствердження урядом факту, що урядову допомогу забирає багато фармерів, котрі мають досить власного приходу на удержання.

Уряд розкриває щиро між причинами цього факту: в краю замало адміністраторів допомоги; уряд має замало вправних інспекторів.

Ці причини можна зібрати до старого наполеонівського гасла: до війни треба трох речей: гроша, гроша й ще раз гроша.

Отже цікаво: чи краще дати більше гроша на адміністрацію допомогової акції, себто на вдержання більшого числа урядовців узагалі, а вправних інспекторів спеціяльно, чи краще, як є тепер, видавати на адміністрацію менше, а зате тратити багато гроша на допомогу людям, котрим допомога не належиться?

Це питання, між іншим, цікаве не тільки для допомогової акції, воно таке саме важне й в інших справах, примір., при заряді допомогових організацій.

„ПОЖИВА ДЛЯ МОЗКУ".

Під таким наголовком подає одна англійська газета свої перегляди цікавих книжок.

У нас є багато людей, які таких книжок узагалі не читають.

Вони вважають за потрібне поживити свій шлунок, але не свій мозок.

ЩО ЗАБОРОНИЛИ.

Клерикально-військовий уряд Австрії, звільнивши з тюрми бувшого соціялістичного мейора Відня, заборонив йому вживати телефону й авта.

Це пригадує для контрасту заборону російського царя Николая Першого дозволяти Шевченкові малювати й писати.

Заборона дуже вдачно характеризує модерний світ: уряд Австрії думає зробити свого противника нешкідливим при помочі заборони вживати тих речей, без яких нині скоре зношення з людьми неможливе.

Без скорого зношення з людьми нині людина властиво з людьми не зноситься. Політичний провідник стає зовсім безрадним.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Свято Героїв.

Дня 25. листопада Окружна Управа О.Д.В.У. влаштувала Свято Героїв, виставивши в салі вищої школи Сабін при Левіт і Гірш улицях драму „Великий день".

Свято відкрив голова О. У., інжінір С. Куропась, а святочну промову виголосив о. Ковальчик з Борнсайд. У святочній промові бесідник переповів наші змагання у минулій війні, а рівночасно дав вказівки, як нам приготовлятися до боротьби набудуче. Ціла промова була надзвичайно добре приготовлена й виголошена.

У драмі „Великий день" автор (Р. Купчинський) представив полковника Вітовського (цю ролю грав Семочко), як пішов на цвинтар, на котрім лежали похоронені вояки всіх українських земель, та почав роздумувати над нашими невдачами. З недалеких корчів понісся дзвінкий сміх духа черні, Мефістофеля (Паславський). З гробів встали українські жовніри в униформах українських Січових Стрільців, австрійських і російських. Всі вони говорили до Вітовського: „Наш полковнику!" Та Мефістофель переконує вкінці українських вояків, що вони дармо наложили головами, бо їх край далі не є їхнім, а населення далі стогне в чужім ярмі. В цім запалі українські вояки проклинають Вітовського. Вітовський жадає від Мефістофеля живого наочного свідка-доказу, що він є винуватий за недолю України. Мефістофіль приводить на свідка селянина (грав гром. Булка, а його сина грала панна Любас, „українська королева" зі Світової Вистави 1933 року). Тут появився архангел Михайло (панна Візерканяк), та дав свій меч хлопцеви, щоб убив Мефістофіля. Хлопець убиває Мефістофіля, а Вітовський, на прохання чеваря (М. Кирилюк), прощає своїм жовнірам, що зневірились у нього. Як ангел заповідає будучність України, десь далеко чути українську мельодію. Звуки стають усе голосніші, а як ангел скінчив, далося чути могутнє „Ще не вмерла Україна".

Ціла песа, з перервою для зміни одної сценки, тревала одну годину. Штука дуже гарна і надається на Свято Героїв.

Цю штуку режисерувала пані Машир-Бенецька, а п. Бенецький написав до неї музику. З аматорів найкраще визначалися: Паславський, Візерканяк, Семочко і панна Любас. Та, на жаль, хоч як добре випала штука, то з матеріяльного боку був недобір, бо публіка не дописала.

Приявний.

ФОРД СИТІ, ПА.

Листопадове Свято.

Українська фордсидська громада влаштувала в неділю, 2-го грудня, Листопадове Свято, получене з концертом, з чого чистий дохід призначений на поміч українським інвалідам.

Перед концертом відправлено в церкві панахиду за поляглих борців, котрі життя своє віддали за свободу українського народу і за українську державу.

Святочний концерт відбувся пополудні в Українськім Народнім Домі. Свято розпочалося короткою промовою місцевого пароха про значіння і ціль свята. Потім дівочий хор відспівав пісню „Гей за море", яка вже на початку свята навела на всіх святочний настрій. Дитячий хор відспівав: „Мово рідна" і „Ой та зажурилась". Деклямували: панна Степанія Бек „Стрілецька присяга", панна Дмитрик „Вставай", Іван Котик „Не час", І. Ф. Шнурер (мол.) „Гомоніла Україна". Панна Степанія Волошинович відспівала дуже добре соло „Реве та стогне" при акомпаніменті панни Олени Колодійчик. Бездоганно також випали дуети, відспівані паннами Славкою Луківською й Оленою Полин: „Ой у лузі червона калина" та Степанією Бек, і А. Сухорська „Їхав стрілець".

Святочну промову виголосив о. Ів. Ф. Шнурер, бувший член У. Г. Армії і Київських С. С. В промові бесідник оповів про подвиги наших героїв у визвольних змаганнях. При кінці промови представив обовязок української еміграції супроти наших інвалідів та візвав учасників свята до жертв. Збірка на салі принесла $21.27, а по концерті зложили ще п. Тимко Шийка $5; і по $1: Михайло Зошак та Михайло Луківський. Разом $28.27.

Завідувачам У. Н. Домом заплачено $6 за салю, а $22.27 переслано інвалідам через Обєднання.

Свято закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

При кінці не можу не напятнувати тих „патріотів", які не почувались до обовязку прибути на цей святочний концерт. Декотрі з них, замісць прийти на свято, уважали більш „патріотичним" грання в карти.

Тим разом здержимось на гій згадці в тій вірі, що таке вже більше не повториться.

Василь Хімка,
член 63 від. У. Н. Союза.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Листопадове Свято.

Заходом громади, яка гуртується біля укр. прав. церкви, влаштовано Листопадове Свято в неділю, дня 25. листопада. В церкві відправлено панахиду при гарно прикрашеній стрілецькій могилі, при якій держали почесну сторожу Січовики з Чорноморської Січі, а о. Марущак виголосив гарну і патріотичну проповідь.

Церковна галя, в якій відбувся святочний концерт, була повна людей. Найкраще враження зробили діточки. введені на галю дяковчителем І. Новаківським.

Свято відкрив короткими словами гром. Карачок. Потім співав мішаний хор 7 пісень. А далі співав мужеський хор. Панна С. Фук збирала рясні оплески за своє миле сольо.

Реферат про Листопадове Свято і потребу підпори Чорноморських Січей виголосив пред. Матвій Хандога. Промова зробила своє вражіння. Шкільні діти співали і деклямували дуже гарно й мило. Публика не щадила оплесків о. Марущакови за його сольоспіви. Акомпанювала панна Матильда Сокол.

З дітей деклямували: О. Петрищак, М. Шимко, М. Столяр, Т. Яворська, І. Бедий.

Промовляв теж о. Марущак, витаючи гостей, та взиваючи до жертв на боротьбу. По промові дівчата пішли за збіркою і зібрали $9.50. Олена Гомзяк вручила від хору о. Марущакови китицю квітів. Свято закінчено відспіванням національного гимну. На панахиді зібрано $8. Гроші призначено на боєву акцію, в сумі $10, а решта на допомогу родинам Біласа і Данилишина.

Мушу зазначити, що є звичаєм, що з таких свят як Листопадові відсилається зібрані гроші чи дохід на інвалідів, на інших борців. А в нас думають, що можна відтягати з тикетів на такі свята на церкву. А на церкву збираємо кождої неділі, то на національні свята призначуймо дохід і жертви на національні цілі. Тут я не хочу нікого нападати, але тільки підношу те, чого нам усім треба держатися.

Учасник.

НОВІ ШЛЯХИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В НІМЕЧЧИНІ

(ВУНІ) Перебудова дотепершньої системи виховання й навчання погалася в Німеччині, можна сказати, на другий день після націонал-соціялістичної революції. Вже 22. квітня 1933 оголошено закон про реорганізацію студентських товариств на засадах „фірерпринципу"; наступали закони: з 25. квітня 1933 про обмеження вписів до високих шкіл осіб неарійського походження, з 28. грудня про обмеження числа нових студентів у всіх німецьких високих школах до кругло 15,000 річно та про обовязок кожного студента відбути бодай піврік „служби праці", загальний закон з 7. лютого 1934 про устрій студентських обєднань і корпорацій, врешті закон з 20. серпня 1934 про обовязок початкуючих студентів мешкати в студентських домах-гуртожитках („Камерадшафтсгойзер").

В основу законних постанов лягли принципи націонал-соціялізму: найвищим обовязком і змістом життя одиниці є служба й цілковита відданість та підпорядкування національної спільноти (Фольксгемайншафт); абсолютний послух державі, що є інструментом цеї спільноти, є першим обовязком; найбільш доцільна й згідна з громадським інстинктом германської раси форма правління державою чи й кермування громадськими справами — „фірер-принцип". Постуляти націонал-соціялізму відносно того, яке має бути виховання й навчання молоді, спрецизовані м. і. у програмовому творі Гітлера „Майн Камф" (т. II. стр. 451/487). Вони ставлять на першому пляні виховання, яке має виробити в молоді: 1. фізичну справність і гарт, 2. непохитність характеру, серіозність, мовчаливість, 3. силу волі, рішучість, охоту бути відповідальним, 4. національну гордість та готовість на самопожертви за національні ідеали.

Загальна наукова освіта має бути зосереджена на тім, що дійсно потрібне й суттєве; одначе при тому всякому, хто відріжняється здібностями й замилуванням у даній умілості, отвертий шлях до якнайвищої спеціялізації. Обовязком держави дбати про постійне відновлювання високо кваліфікованих умових робітників, добором найздібніших із усіх верств народу.

Здійснення цих постулятів у ділянці **навчання у високих школах**, тобто в ділянці плянів і методики викладу та студій, обумовлене питомими кожній дисципліні суто науковими вимогами. Тому цеї ділянки майже не заторкнули заходи уряду. Воно зрештою в більшій або меншій мірі зайве, коли число щорічного студентського доросту в цілій Німеччині втроє обмежене. Це власне є добір найліпших, гідних спеціялізації. Високі школи — як висловився недавно міністер освіти й виховання, Руст — є „школами вождів". Реформи плянів навчання матимуть певне ширше поле в нижчому шкільництві.

Зате дуже широкий засяг і розмах цитованих законних постанов у ділянці виховання високо-шкільної молоді. Вони вже нині створили рамки, що всеціло охоплюють життя студента поза викладовою салею.

За постановами закону з дня 28. грудня 1933, не свідоцтво зрілости по укінченні середньої школи дає право студіювати у високій школі, а окремий документ про „високо-шкільну зрілість" (Гохшульрайфе), які, як згадано, можуть що року одержати лише 15,000 абітурієнтів, з того щонайбільше 10% дівчат. Під кінець шкільного року 1933/34 на загальне число 39,579 абітурієнтів (з того 10,667 дівчат) одержали „Гохшульрайфе" 15,979 (з того 1,761 дівчат). Це обмеження є засобом добору найліпших, а також перепоною для витворювання безробітної інтелігенції („інтелігентного пролетаріяту").

Абітурієнт, що одержав „Гохшульрайфе", обовязаний відбути бодай півроку „служби праці", щоби познайомитися з важкою фізичною працею та з молодю інших суспільних верств. З посвідкою відбутої „служби праці" зголошується в студентській організації, подає, що й у якій високій школі хоче студіювати, й одержує приділ до гуртожитку, де обовязаний мешкати два перші півріча. Таксамо обовязаний щонайменше два перші півріча студіювати в тій самій високій школі.

Обовязок мешкати в Камерадшафтсгавзі" обоснований такими раціями: 1. збільшення інтенсивности наукової праці, 2. упорядкування вільного часу, 3. систематична заправа в спортах та руханці, 4. вщеплення засад товариського життя й замилування до спільноти, 5. вироблення „Гальтунг цум Лебен", самоопанування й самопевности, вмілости слухати й приказувати. „Гуртожиток не матиме нічого спільного з казарнею" — заявив недавно провідник загально-німецького обєднання студентських організацій, Файкерт. „У Камерадшафтсгавзах хочемо саме плекати особисту свободу й власновільність молодих студентів, бо ми переконані, що лише внутрішня свобода зможе витворити ідеальний тип націонал-соціяліста. Хочемо також створити суцільну форму життя, у якій виросталоб почуття відповідальности за життя й потреби спільноти. Націонал-соціялістична держава хоче в своїх студентах мати мужів не лише слова, але й чину".

Скількість мешканців одного гуртожитку має виносити 15—60, під проводом іменованого студентською організацією достичної високої школи „фірера". Оплати за удержання й приміщення покривають студенти. Гуртожитки приміщені в домах студентських організацій, переважно корпорацій.

Ці нові приписи роблять фактично кінець із „академічною свободою" в давному розумінні. Стара засада „фрай іст дер Бурш" мусить уступити вимогам нових обставин.

Що правда, лише частина німецького студентства користала з тих — не завжди особливо благодатних — свобід. Більша частина й давнішими часами добровільно піддавалася дисципліні в рамках ріжних корпорацій. Та з часом число корпорацій розрослося до цифри кругло 1,500, основаних на ріжних статутах, залежно від релігійного чи соціяльного, бадання політичного середовища, що дану корпорацію закладало й піддержувало, та від найріжнородніших завдань, які собі ріжні корпорації ставили. При такому стані очевидно й мови бути не могло про одностайність у вихованню членів, яка є кардинальною вимогою націонал-соціялізму.

Перебудовуючи виховання студентської молоді в дусі націонал-соціялізму, уряд не скасував корпорацій, крім небойових та тих, що мали характер виразно ворожий націонал-соціялізмові, лише підчинив їх провідникові („фіреро") верховного обєднання німецького студентства. Усі справи корпорації може її виділ вирішувати лише за апробатою „фірера". Отже це є значне звуження давньої самоуправи корпорацій, та воно ні в чім не загрожує їх існуванню.

Поважною загрозою для значної частини корпорацій є лише згадане зменшення числа студентів, а також заборона нововписаним упродовж двох перших семестрів носити барви й відзнаки корпорацій.

На цьому тлі розвинулась останніми часами жвава дискусія на сторінках студентських журналів. Часто виринає побоювання перед конкуренційною боротьбою ріжних корпорацій за приєднання нечисленних студентів. Можна гадати, що до такого певно не дійде — супроти нагляду над корпораціями. Провідні студентські круги числяться з тим, що якась скількість корпорацій перестане з браку нових членів існувати.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОРОНІМ УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ И УКРАЇНСЬКЕ ІМЯ.

Українське імя вже добре відоме в Америці. Вже й по школах учать про Україну. І визнаються вже американські вчителі в тім, ким Україна поневолена. Ось у підручнику для американських публичних шкіл „Гісторі оф Модерн Сівілізейшен", на стороні 283, пишеться виразно, що Росія аж тоді стала сильною, коли підбила Україну і її війська „Вільних Запоріжців-Козаків". І в „Вебстер Дікшенері" є вже вияснено, що це за край Україна.

Беручи це під увагу, ми не можемо далі терпіти, щоби тих тут далі баламутив Америку і представляв те, що є українським. як московське, польське, чи яке інше. Кождої суботи слухаю на радіо, в девятій годині вечором, з нюйорської стації спів „Карпаторусского, греко-католицкого" хору. Сам спів гарний. І гарні пісні цей хор співає. І то таких українських композиторів як Ф. Колесса, Ніщинський чи Кошиць. Але ті пісні проголошується як „русскі" — „Рошен". Таж чейже всі в Америці знають, що проф. Кошиць — Українець. Таж як грають, скажім, марш Вагнера з опери „Льоенгрін", то ніхто не відважиться сказати, що це не є німецька композиція і не німецький композитор. Якжеж маємо робити, прим., з композиціями Кошиця, Гайворонського чи кого іншого, що є визначним українським композитором і навіть жиють на американській землі.

Ми не можемо далі допускати до цього, щоб під українським іменем і українською піснею крилась інша ніж українська назва.

При тій нагоді зверну увагу нашим співакам, щоб не дозволяли собі поправляти Шевченка. І хай співають так, як написане Шевченком у „Кобзарі". Коли Шевченко пише у „Гайдамаках" у пісні Яреми „ні Жида, ні Ляха", то це мало в нього певне значення. І не можна собі зміняти на „ні ворога, ні пана". Бо як кождий зачне зміняти Шевченка по своєму, то що залишиться тоді з „Кобзаря"? Лишім це діло большевикам. Там уже співають замісць „блисне булава"— „блисне кумун". Та нам чейже не йти їхніми слідами.

М. Степанчук.

Тітка прийшла в гостину до Шпарлинських і сидить уже з годину. Вкінці бере капелюх на голову тай каже до дітей:

— Вже йду, дітоньки! Може котре з вас підпровадить мене до трамваю?

— Не можемо, — відзивається одно з дітей.

— Чому?

— Бо як лише тітка вийде, то мама дасть нам підвечірок.

Присмирник звірів є в клітці при роботі. Приходить сторож і каже:

— Прошу пана, прийшов ваш кравець у справі довгу.

— Добре — каже присмирник, — хай прийде сюди!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира Вел., від. 179, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудні, вУ. Н. Домі, 1523 Гікори вул. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є багато важних справ до полагодження. Буде справоздання контр. комісії за 1934 рік і вибір уряду на 1935 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Родичі, котрі мають діти, повинні вписати їх до своєї організації У. Н. Союза. Проситься, щоб кождий член придбав хоч одного нового члена. Неприявний на цім мітінгу член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Мик. Тильович, предс.; Мих. Стеців, рек. секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 38 Савт 5-то вул. На порядку дня буде справоздання за цілий рік та інші справи. Проситься членів прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби прибули і вирівнали свої довги, бо в противнім разі поступиться після статута. Неприявний член платить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Василь Феден, предс.; Петро Ярема, кас.; Дмитро Пархут, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудні, в гали під ч. 505 — 4-та вул. Н. І. Обовязком є всіх членів прийти на означений час, бо є справи до полагодження. Рівночасно проситься привести нових членів, бо будемо принимати без оплати вступного і лікарських оглдин даром. Також принимаємо дітей. За нових членів є нагорода. Хто більше придбає членів, той дістане більшу нагороду. Ще лишилось кілька членів у старім роді, тому пригадується їм, щоб змінили свої старі грамоти. Хто бажає пояснення в справі вимини грамот, той дістане її на зборах. — П. Гайва, Гр. Пастушенко.

МУСКІГОН ГАЙТС, МІШ. Тов. Просвіта, від. 131, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є багато важних справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1935 рік. Проситься тих членів, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ і підпишуть аплікацію на зміну, бо грудень це останній місяць для вимини грамот. На закінчення ювилейного і старого року обовязком є кождого члена приєднати хоч одного нового члена і привести його на збори. — Микола Ількiв, предс., О. Лавренчук, кас.; Б. Гжим, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудні, в гали Укр. Хати, 2240 Ґрейдінґ вул. Проситься всіх членів прийти хоч раз у рік на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду за 1934 рік зі свого урядування і вибір уряду на 1935 рік. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти на збори і змінять. Місяць грудень є останнім місяцем ювилейної кампанії У. Н. Союза, тому проситься членів старатись придбати хоч по одному членови до У. Н. Союза. Рівнож члени, котрі належать до У. Н. Союза, а їх жінки або діти ще неналежать, то нехай впишуть їх цього місяця в члени У. Н. Союза, бо наш Союз є дійсним батьком нашим тут в Америці. — Мятвій Грихітко, предс.; Іван Крупка і Микола Триш, секр.; Іван Костюк, кас.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 220, подає до відома всім членам, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 15. грудня, в годині 7:30 ввечір точно. Обовязком є кождого члена явитись на час, бо це є дуже важний мітінґ. Буде справоздання уряду і контролі за цей рік та вибір уряду на 1935 рік. Ті члени, котрі ще не змінили своїх старих грамот, хай будуть ласкаві принести їх зі собою на мітінґ і змінити, бо це останній місяць для вимини. — Василь Саган, предс.; Петро Блідий, кас.; Григорій Гарасим, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться, в неділю, 16. грудня, в годині 1-ій пополудні, в Укр. Нар. Домі, 1020 Н. 9-та вул. Проситься всіх членів явитись на цей мітінґ. Неприявний член підпадає карі. — Іван Селяник, предс.; Петро Івасишин, секр.; Дмитро Сокольський, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. Згода, від. 358, повідомляє своїх членниць, що річні збори відбудуться 16. грудня, в годині 1:30 пополудни, в У. Н. Домі. Обовязком є кождої членниці явитись на річних зборах, бо в противнім разі підлягає карі 1 дол., а урядниця 2 дол. Буде справоздання контрольної комісії і вибір уряду на 1935 рік та справа злуки. — Анна Гавриляк, предс.; Стефанія Палівода, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 12:30 пополудні, в гали Народ. Помочі, 525 В. Раєн Еве. Кождий член повинен явитись, бо є важні справи до полагодження. Будемо роздавати календарі. Без ніякого оправдання грошей від дітей не будеться принимати. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Буде справоздання за 1934 рік, вибір уряду на 1935 рік принимання нових членів і дітей. Неприявний член заплатить кару 1 дол.; а урядник 2 дол. — М. Терлецький, предс.; М. Когут, кас.; Т. Нановський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали під ч. 628 Френклін вул. Проситься всіх членів явитись на мітінґ, бо будуть звіти урядників і контр. комісії за 1934 рік, вибір урядників на 1935 рік і роздання нових календарів. Довгуючі члени, зробіть свій обовязок і вирівнайте свої залеглости, бо в противнім разі поступимо після ухвали і статута. Ті члени, що не люблять ходити на мітінґи, нехай хоч раз на рік прийдуть, бо будемо робити ухвали на 1935 рік і буде зміна відділового статута. — Іван Браць, предс.; Йосиф Білик, кас.; Ілія Сухий, фін. секр.; Іван Павловський, рек. секр.

САҐІНАВ, МІШ. Український Клюб, від. 309, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1-ій пополудні, в гали Озірайтіса, 1325 Гес вул. Буде вибір уряду на 1935 рік і інші справи. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Мих. Демчишин, пр.; Александер Варян, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від. 225, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що слідуючий мітінґ відбудеться 16. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є усіх членів прибути на цей мітінґ і принести старі грамоти до вимини. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, щоб ненаражуватись на суспензу. Проситься членів не забувати про нових членів. Рік уже кінчиться так сповнім свій ювилейний обовязок, щоби наш відділ не остався позаду інших. На тім мітінгу буде вибір уряду на 1935 рік. — Йосиф Греськів, предс.; Петро Міштурак, кас.; Онуфрій Копач, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній. Просимо членів прийти на означений час. На тім мітінгу буде справоздання уряду за 6 місяців і вибір уряду на 1935 рік. Напоминається решту членів принести свої старі грамоти і виміняти на нові. Кождий член нехай старається придбати нового члена до У. Н. Союза, бо ювилейна кампанія вже кінчиться, а ми замало нових членів придбали. — Ів. Гурин, предс.; О. Цепко, кас.; П. Славич, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 212, повідомляє своїх членниць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 3-тій пополудни. Проситься всіх членниць явитись на цей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1935 рік. Довгуючих проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неприявна членниця заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — Ольга Крупа, предс.; Марія Вітенко, кас.; Катерина Бліщ, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в годині 2-гій пополудни, в гали під ч. 1915 Россил вул. Проситься членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду і контр. комісії за цілий рік 1934 і вибір уряду на 1935 рік. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Яків Петрич, предс.; Луць Максимич, кас.; Теодор Сенедяк, секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Присутність кождого члена конечна, бо буде вибір уряду на 1935 рік. Контр. комісія здасть справоздання і є більше справ до полагодження. Неприявні члени будуть карані після статута. — Волод. Каршень, Петро Шугайло, Мих. Шимичик.

БАЛТІМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, подає до відома усім своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі. Обовязком є кождого члена прийти в означений час, бо буде вибір уряду на 1935 рік. Це останній місяць на зміну старої грамоти, тому ті члени, що ще не змінили, нехай принесуть з собою на мітінґ старі грамоти і змінять. Члени, котрі замовили календарі на 1935 рік, дістануть їх на зборах за оплатою по 30 ц. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки, щоб не перетягати довгу на слідуючий рік. — Т. Тарас, предс.; М. Криж, кас.; Гр. Іванович, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний останній в цім році мітінґ відбудеться в пятницю, 14-го грудня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214 Фултон Ст. Обовязком є кождого члена прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Пригадується членам, що це є останній місяць, що ще можна переписатись зі старого до нового роду обезпечення. Члени, котрі хотять переписатись, зволять принести старі грамоти на мітінґ. Напоминається довгуючих членів, щоби цього місяця на мітінгу вирівнали свої залеглости, щоби можна замкнути річні рахунки для справоздання на річнім мітінгу. Пригадується, що цього місяця кінчиться вороклітня ювилейна кампанія У. Н. Союза, тому проситься членів привести нових кандидатів на членів до Тов. і У. Н. Союза. Вступ вільний. Батьки, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, нехай це зроблять на мітінгу. Члени, котрі замовили собі календарі, нехай будуть приготовані на цім мітінгу взяти собі календарі за оплатою по 30 ц. — В. Вітушинський, предс.; М. Генеґа, кас.; К. Пілат, секр.

БРЕСЛАВ, ПА. Бр. св. Андрея, від. 30, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 1-шій пополудни, в гали св. Михайла. Просимо, щоби кождий член був присутний на зборах, бо будемо мати важні справи до полагодження, як також буде вибір уряду на 1935 рік. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. Ті, що ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай це зроблять на тім мітінгу. — Михайло Филипс, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 229, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня. Проситься всіх членів явитись, бо буде вибір уряду на 1935 рік і багато інших справ до полагодження. Напоминається, щоби кождий член старався заплатити свою вкладку на мітінгу, бо це останній місяць в році. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Дочич, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній. Проситься членів прибути на цей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1935 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. Ті, що замовили календарі, мають забрати собі їх на мітінгу. — Антін Лаврук, предс.; Григорій Сеньків, кас.; І. Олексин, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали М. Неґребецького, 84 Норт Рівер вул. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ, бо буде вибір уряду на 1935 рік. Неприявний на мітінгу член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Й. Мицьо, предс.; Й. Кривий, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Відділ 300 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться 16-го грудня, в годині 1-шій пополудні, в церковній гали на Вудленд Еве. Урядники і контр. комісія здадуть справоздання за час від минувшого справоздання. Буде вибір уряду на 1935 рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги, щоб не переносити на 1935 рік. Кождий член повинен постаратися про нового старшого чи молодшого члена для відділа 300. — Михайло Гладьо, гол.; Стефан Загродніček, скарб.; А. Годчак, фін. секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні. Кождий член повинен явитись на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1935 рік. Члени, котрі ще не виміняли старих грамот на нові, зволять принести старі грамоти на цей мітінґ. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні вкладки. Членам, котрі замовили собі календарі, роздасться їм їх на мітінгу. Родичі, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні вписати того місяця. — Нестор Курчак, предс.; Андрій Куземчак, кас.; Василь Годчак, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 803 Фронт вул. Проситься членів прийти на час. Довгуючих членів просить вирівнати свій довг ще цього року. Проситься тих членів, котрі ще не виміняли своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ або до секретаря, бо вже лиш пару тижнів остає часу. Хто хоче стати членом У. Н. Союза, може прийти на мітінґ, а його радо запишеться в члени. Також родичі, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, нехай зголосяться до секретаря або на мітінґ. На цім мітінгу буде вибір уряду на 1935 рік. — Микола Антонюк, предс.; Павло Лагоцький, секр.; Антін Максимяк, кас.;

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 384, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 16. грудня, в годині 2-гій пополудні. Обовязком є кождого члена явитись на цей мітінґ. На мітінгу буде справоздання уряду і контр. комісії, збірка місячних вкладок, переписування членів до нового роду обезпечення і вибір уряду на 1935 рік. Неприявний на мітінгу член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Хома, предс.; І. Головатий, кас.; Н. Починок, писар.

СЛІКВІЛ, ПА. Відділ 126 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній. Від річних зборів залежить розвій і господарка у відділі через цілий рік, тому кождий член місцевий і позамісцевий мусить явитись на ці збори. Хто занедбає того дня подумати про організацію, в якій спочиває доля його рідні, той може опісля каятись, а крім заплатить грошеву кару. Проситься довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — Гр. Дидів, секр.; М. Пендлишак, предс.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня в домі там, де ухвалено. На тім мітінгу буде справоздання касове і вибір уряду на 1935 рік. Взивається тих членів, котрі ще не змінили своїх грамот, принести старі грамоти на мітінґ. Мітінґ розпічнеться в год. 1.30 пополудні. Проситься членів прибути на час. — А. Возьний, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори в означений час. Члени, котрі ще не переписались зі старого до нового роду обезпечення нехай принесуть старі грамоти на мітінґ, бо кождий мусить переписатись цього року. — Стефан Козловський, предс.; Федор Семко, секр.

АЛИКВІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 15. грудня, точно в годині 1-шій пополудні, в клюбі від. 120. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, вислухати справоздань уряду і контрольної комісії та вибрати уряд на 1935 рік. Члени, котрі ще остались в старім роді обезпечення, нехай принесуть на мітінґ старі грамоти і підпишуть аплікації на зміну, бо грудень є останнім місяцем для вимини грамот. Довгуючі члени нехай стараються по зможности вирівнати довг цього місяця. Неприявний на мітінгу член заплатить кару після статута. — Іван Монастирський, предс.; В. Бараник, кас.; Михайло Бац, секр.

ДОНОРА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 232, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться 16. грудня, в годині 1:30 пополудні, в гали литовській. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівнати свій довг, вислухати справоздань з цілого року і взяти собі календарі, котрі вже отримано зі Свободи. Буде вибір уряду на 1935 рік. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тож проситься всіх членів, щоби вписали свої жінки і діти, коли вони ще не є членами, і привели своїх знакомих, щоб і вони стали членами нашої славної організації. Неприявний на зборах член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — К. Кіньо, предс.; М. Ріпка, кас.; Іван Пандрак, секр.

МЕНЗВІЛ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, зараз по Сл. Божій. На порядку дня буде справоздання уряду і контр. комісії за 1934 рік відтак вибір уряду на 1935 рік. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є багато справ до полагодження. Неприявний член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Напоминається всіх довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої вкладки. — Марко Шеременда, предс., Ілько Чуба, кас.; Михайло Кафлюк, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому. Проситься членів явитись на цей мітінґ, хоч раз на рік, і вирівнати свої вкладки. На порядку дня буде роздання календарів тим, що замовили, принимання нових членів старших і дітей без оплати вступного, справоздання за 1934 рік і вибір уряду на 1935 рік. Панове члени, це є останній місяць ювилейної кампанії. Хто приведе нового члена, той дістане нагороду. Покажім, що і ми не спимо. — М. Русин, предс.; М. Бабій, кас.; Н. Паламар, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, у власнім домі. Проситься членів і членниць прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження. На цих зборах буде вибір уряду на 1935 рік. Батьки і Матері, подбайте про своїх дітей і впишіть їх до У. Н. Союза. Члени, подбайте і приведіть хоч по одному членови на річні збори та впишіть до У. Н. Союза. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх залеглосте, щоб не нарікали на уряд, коли їх суспендує. Неприявний на річних зборах член підлягає карі після статута. — Іван Коковський, кошовий; Гр. Орищин, кас.; Гр. Каганяк, фін. секр.; Гр. Булик, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, точно в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Проситься всіх членів і членниць прийти на ці збори, вислухати справоздань уряду і контр. комісії та вибрати уряд на 1935 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, щоб довгу не переносити на слідуючий рік. Дається до відома членам, хто приведе нового члена на мітінґ, дістане нагороду в сумі 2 дол. за одного члена. Не забувайте члени, що це вже останній місяць ювилейної кампанії, тому всі до праці як один. — І. Гайда, предс.; Ст. Патен, кас.; Гр. Тимчій, секр.

АЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі, де звичайно. На тих зборах буде вибір уряду на 1935 рік. Взивається довгуючих виповнити свій довг перед закінченням старого року, щоб не перетягати довгів на слідуючий рік; довгуючі будуть суспендовані. Члени, котрі записались на календар видання Свободи, отримають його на цих зборах. Пригадується тим членам, котрі ще не змінили своїх грамот, щоби це зробили цього місяця; цей місяць є останнім для вимини грамот. Проситься тих членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, щоби зробили це на річних зборах і тим закінчили 30-літній ювилей У. Н. Союза. — Дамян Чучман, секр.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в годині 2-гій пополудні, в Укр. Клюбі, 25 вул. і 5 Еве. Кождий член повинен явитись хоч раз в рік. Буде вибір уряду на 1935 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще є в старім роді обезпечення, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ і підпишуть аплікацію на зміну, бо грудень це останній місяць для вимини грамот. — П. Ковальчик, предс.; В. Дзюмбила, кас.; Мих. Мадараш, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. ім. М. Грушевського, від. 374, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, точно в годині 1-шій пополудні, в галі Пібоди Гавз, 357 Чарлс вул. Проситься всіх членів прийти на час, бо є багато справ до полагодження. Зараз по місячних зборах відбудуться річні збори, на яких буде справоздання уступаючого уряду і вибір уряду на 1935 рік. Неприявний член буде караний після ухвали зборів. — Уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го грудня, точно в годині 12-тій, в українській школі на Ривер вул. Цей мітінґ є останнім цього року, тому кождий задовжений в братстві член повинен вирівнати свої залеглости цього мітінгу, щоби уряд не передавав ніяких довгів урядови на 1935 рік. Рівнож напоминається членів, котрі ще не виміняли старих грамот, щоби не забули взяти з собою свої старі грамоти на мітінґ, бо це є остання нагода. — Гр. Костик, гол.; Т. Мороз, кас.; П. Саламаха, фін. секр.; С. Федірко, рек. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сест. св. Ольги, від. 318, буде мати свій мітінґ річний 16. грудня, в годині 2-гій пополудні, в галі церковній. На мітінґ обовязково мусять прийти не тільки урядники, але всі члени. Не присилайте дітей, а самі прийдіть, бо буде звіт уряду і контр. комісії за 1934 рік, вибір уряду на 1935 рік, а найважніша справа переходу членів зі старої до нової системи, тому, що реченець кінчиться. — Анна Куштай, предс.; Петро Маслюк, кас.; Василь Саюк, секр.

ФОРД СІТИ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 63, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ розпічнеться точно в годині 2-гій пополудні в неділю, 16. грудня, в Домі Товариства. Уряд і контроля здадуть своє справоздання, відтак вибереться уряд на 1935 рік. Кождий член обовязково має бути присутний на мітінгу. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости, щоб не наражуватись на неприємности. Кождий член повинен привести одного нового члена або вписати свої діти, а тим способом закінчимо гідно ювилейний рік У. Н. Союза. — М. Личак, секр.

Батько (до нареченого своєї дочки): — Ні, не можу вам дати моєї дочки за жінку! Ви вже стільки дурниць зробили в вашому життi.

Наречений: Присягаюся, що то булаб направду вже остання дурниця!

Жінка (до чоловіка): — Бачиш, я прочитала в газеті, що мухи не терплять синього кольору, тому я казала кімнату та кухню перемалювати на синьо. Та, на жаль, нічого не помогло. Всюди повно мух.

— Видно, прокляті, не читають газет!

Школа.

Учитель: Скажи мені речення, в якому приходило би слово „дитина".

Ученик: Моя сестра вийшла замуж.

Учитель: Деж у цьому реченні є слово „дитина"?

Ученик: Шлюб був щойно тамтого тижня, прошу пана професора — ще треба кілька місяців заждати.

НІМЦІ РЕОРҐАНІЗУЮТЬ ТАНЦІ.

(УП) Заповіджений у Венеції міжнародний конґрес танців не відбувся з організаційних труднощів. До цього конґресу підготовлялися солідно Німці і тепер рішили використати вложену в діло роботу для пропаґанди танцю як свого роду мистецтва в самій Німеччині. Зорганізовані групи танцюристів будуть робити турне по цілій Німеччині та по чужині, щоби похвалитись німецьким здобутком на цьому полі. Від 9 до 16 грудня відбудеться в Німеччині тиждень танцю. На протязі першого чвертьрічча наступного року такі тижні будуть зорганізовані по всіх більших німецьких містах. Рівночасно зачувати, що на світовій олімпіяді в 1936 році Німці задумують виступати також з танцями та поставити їх поруч спорту як другу ділянку олімпіяди. Реорганізація тої ділянки мистецтва оказалась конечною, щоб не дати загинути з голоду людям, що присвятили себе тому мистецтву. Для пропаґанди танців зорганізовано спеціяльну установу, якої адресу ми тут подаємо, бо сподіваємося, що багато українських фаховців зацікавляться ближче тою справою та захочуть вступити у звязок з Німцями. Адреса така: Дойтше Танцфестшпіле, Берлін - Вільмерсдорф, Конштанцерштрасе 14, пятий поверх. Від цієї установи можна навіть одержати чудові знимки танцюючих груп та балету.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Український Горожанський Демократичний Клюб влаштував дня 20 жовтня баль, з якого дохід призначив на просвітні цілі, місцеві й у краю. На місцеву школу, що міститься в церковній галі, дано з приходу $30, а $10 вислано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу в краю. Якби так загал краще ставився до Клюбу і зрозумів, що в обєднанню сила, то можнаб кращі жертви збирати. І треба вірити, що таки до цього прийде, бож вічно в розбиттю годі буде жити громаді.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на народні потреби.

Наш загально відомий громадянин і бизнесмен, п. Плятон Стасюк, як кождого року, так і цього зложив з нагоди наближаючося коляди $50 на народні цілі з таким призначенням: $25 на письменників, а $25 на інвалідів. Гроші переслано до краю через Обєднання.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (139)

Тарзан почув крик Ольги й піднявши голову, побачив, що їй грозило. Скочивши легко з хати, він побіг скоро до неї. Тимчасом Зубят підходив далі до неї, видаючи з себе горляні крики.

Тарзан не думав ворогувати з малпою, хоча звуки, які звір видавав зі себе, виглядали дівчині на рик розлюченої звірюки. Як Тарзан підійшов ближче до звіра, він крикнув на нього, і Ольга нагло побачила, що ці звуки були дуже подібні до тих, які видавав звір.

„Я не хотів робити нічого злого твоїй дівчині", сказав Тарзанови Зубят. „Я знаю це", сказав Тарзан, „але вона не знає. Вона така, як Нума і Шіта, котрі не розуміють нашої бесіди. Вона думає, що ти хочеш її скривдити".

Тепер Тарзан був уже коло дівчини. „Не бійся", сказав він до неї. „Ця малпа вже дістала свою лекцію. Вона знає, що Тарзан є паном джунґлів. Вона тобі нічого злого не зробить". Але тепер стали вже й підходити інші малпи.